Čtvrtek 2. února 2023

P9_TA(2023)0029

Příprava summitu EU–Ukrajina

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 2. února 2023 o přípravě summitu EU–Ukrajina (2023/2509(RSP))

(2023/C 267/02)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Ukrajině,

— s ohledem na Dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé ([1]), a na související prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu mezi EU a Ukrajinou, podepsané v roce 2014,

— s ohledem na žádost Ukrajiny o členství v EU ze dne 28. února 2022, sdělení Komise ze dne 17. června 2022 nazvané „Stanovisko Komise k žádosti Ukrajiny o členství v Evropské unii“ (COM(2022)0407) a následné závěry Evropské rady ze dne 23. a 24. června 2022,

— s ohledem na Chartu OSN, Haagské úmluvy, Ženevské úmluvy a jejich dodatkové protokoly a na Římský statut,

— s ohledem na společné prohlášení z 23. vrcholné schůzky mezi EU a Ukrajinou konané dne 12. října 2021,

— s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 15. prosince 2022,

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že Ruská federace vede od 24. února 2022 nezákonnou, nevyprovokovanou a neoprávněnou útočnou válku proti Ukrajině; vzhledem k tomu, že tato útočná válka představuje zjevné porušení Charty OSN a základních principů mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že geopolitická situace v Evropě se zásadně změnila, což vyžaduje odvážná a komplexní politická, bezpečnostní a finanční rozhodnutí ze strany EU; vzhledem k tomu, že Ukrajina trpí ruskou agresí již od listopadu 2013, kdy vypukly protesty proti rozhodnutí tehdejšího prezidenta pozastavit podpis dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou;

B. vzhledem k tomu, že ruské síly provádějí nerozlišující útoky proti rezidenčním oblastem a civilní infrastruktuře; vzhledem k tomu, že již byly zavražděny tisíce civilistů, včetně stovek dětí, a mnoho dalších bylo mučeno, šikanováno, sexuálně napadeno, uneseno nebo násilně vysídleno; vzhledem k tomu, že toto nelidské chování ruských sil a jejich zástupných subjektů je v naprostém rozporu s mezinárodním humanitárním právem; vzhledem k tomu, že dne 30. září 2022 Rusko jednostranně vyhlásilo anexi Doněcké, Chersonské, Luhanské a Záporožské oblasti, tedy oblastí, které částečně okupuje, přičemž již dříve anektovalo Krymský poloostrov;

C. vzhledem k tomu, že politické vedení a obyvatelstvo Ukrajiny prokázaly pozoruhodné odhodlání zachovat fungování státních institucí a veřejných služeb navzdory válce;

D. vzhledem k tomu, že dne 3. února 2023 se má v Kyjevě konat 24. summit EU–Ukrajina; vzhledem k tomu, že tento summit je skvělou příležitostí nejen k prodiskutování situace na místě a stávajících priorit Ukrajiny, včetně finanční a vojenské podpory, odpovědnosti za ruské válečné zločiny, zločiny proti lidskosti a zločiny agrese, globální spolupráce, omezujících opatření a zajištění dodávek potravin a energie, ale také k přijetí opatření, která jsou potřebná k tomu, aby

([1]) Úř. věst. L 161, 29.5.2014, s. 3.

Čtvrtek 2. února 2023

Ukrajina mohla pokračovat v reformním úsilí, jak je stanoveno v dohodě o přidružení/prohloubené a komplexní zóně volného obchodu a sedmi prioritách uvedených ve stanovisku Komise ze dne 17. června 2022 a těch, které povedou ke členství v EU;

E. vzhledem k tomu, že dohoda o přidružení mezi EU a Ukrajinou, která platí od roku 2014, již vedla ke značnému zintenzivnění politického dialogu a k posílení politického přidružení a ekonomické integrace a otevřela nové možnosti pro odvětvovou spolupráci;

F. vzhledem k tomu, že Rada ve svých závěrech ze dne 13. prosince 2022 o rozšíření a procesu stabilizace a přidružení vyzvala Komisi, aby vypracovala plán, v němž nastíní další kroky, jež usnadní přístup Ukrajiny na jednotný trh EU, a plně přitom využila potenciál dohody o přidružení a prohloubené a komplexní zóny volného obchodu s Ukrajinou;

G. vzhledem k tomu, že dne 17. června 2022 zveřejnila Komise své stanovisko k žádosti Ukrajiny o členství v EU a doporučila udělit Ukrajině status kandidátské země EU za předpokladu, že budou přijata určitá reformní opatření, např. v oblasti právního státu a boje proti korupci; vzhledem k tomu, že Rada ve svých závěrech ze dne 13. prosince 2022 připomněla, že Komise byla vyzvána, aby v roce 2023 v rámci svého pravidelného balíčku týkajícího se rozšíření informovala o plnění podmínek uvedených ve stanovisku Komise ze dne 17. června 2022, a vzala na vědomí, že Komise má v úmyslu namísto toho poskytnout aktuální informace na jaře 2023;

H. vzhledem k tomu, že pro členství v EU neexistuje žádný „zrychlený postup“ a přistoupení i nadále představuje složitý, strukturovaný proces založený na zásluhách, který vyžaduje účinné provádění reforem a provedení *acquis* ve vnitrostátním právu; vzhledem k tomu, že pokrok každé země na cestě k přistoupení k EU se posuzuje podle jejích zásluh a jejího reformního procesu; vzhledem k tomu, že to však nevylučuje rychlé zahájení procesu jako projev závazku EU vůči Ukrajině v novém geopolitickém kontextu vzniklém v důsledku ruské agrese; vzhledem k tomu, že v rámci budoucích přistoupení k EU bude hrát významnou roli schopnost EU absorbovat nové členy;

I. vzhledem k tomu, že základním stavebním kamenem ukrajinské demokracie se stala decentralizace a silná místní samospráva a ty jsou také jedním z důležitých faktorů odolnosti Ukrajiny ve válce; vzhledem k tomu, že je zásadně důležité, aby místní rekonstrukci řídily obce, protože tak bude zajištěno, aby státní a mezinárodní finanční prostředky proudily tam, kde jsou nejvíce potřeba;

1. opětovně co nejdůrazněji odsuzuje útočnou válku Ruské federace proti Ukrajině i zapojení Běloruska do této války a požaduje, aby Rusko okamžitě ukončilo na Ukrajině veškeré vojenské aktivity a bezpodmínečně stáhlo všechny síly a vojenské vybavení z celého mezinárodně uznávaného území Ukrajiny;

2. znovu potvrzuje svou neochvějnou solidaritu s ukrajinským lidem, který i nadále prokazuje pozoruhodnou odvahu a odolnost tváří v tvář neustálým hrozbám a útokům, ke kterým dochází od 24. února 2022, ale i v posledních devíti letech ruské agrese vůči Ukrajině;

3. plně podporuje nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznávaných hranic a zdůrazňuje, že tato válka představuje závažné porušení mezinárodního práva; opětovně v tomto ohledu odsuzuje nezákonnou ruskou anexi Doněcké, Chersonské, Luhanské a Záporožské oblasti na Ukrajině i Krymského poloostrova;

4. upozorňuje na naléhavou potřebu povolat Rusko k odpovědnosti za jeho válečné zločiny, zločiny proti lidskosti a zločiny agrese vůči Ukrajině; opakuje svou výzvu EU a jejím členským státům, aby převzaly vedoucí úlohu a aktivně podpořily zřízení zvláštního tribunálu pro vyšetřování a stíhání ruského zločinu agrese vůči Ukrajině i mezinárodního rejstříku škod; vyjadřuje plnou podporu probíhajícímu vyšetřování situace na Ukrajině a údajných válečných zločinů a zločinů proti lidskosti a genocidě, které vede žalobce Mezinárodního trestního soudu; naléhavě vyzývá Ukrajinu, aby ratifikovala Římský statut Mezinárodního trestního soudu a jeho dodatky a formálně se stala členem tohoto soudu s cílem podpořit mezinárodní úsilí o vyvození odpovědnosti za závažné trestné činy podle mezinárodního práva;

5. nadále vyzývá orgány EU a její členské státy i partnery, aby Ukrajině poskytovaly veškerou nezbytnou politickou, vojenskou, ekonomickou, infrastrukturní, finanční a humanitární podporu; očekává, že členské státy využijí nadcházející summit EU–Ukrajina k posílení svého závazku;

6. zdůrazňuje, že je stále třeba poskytovat Ukrajině humanitární pomoc, a žádá EU a Ukrajinu, aby projednaly potřeby přibližně 8 milionů Ukrajinců, kteří uprchli před válkou a dočasně pobývají v členských státech EU; vítá v této souvislosti nedávné prodloužení platnosti směrnice o dočasné ochraně ([2]) do března 2024; zdůrazňuje, že je třeba zaměřit se přednostně na situaci dětí a žen, zejména těhotných žen, rodičů samoživitelů a obětí obchodování s lidmi, a také spojit síly ve snaze vrátit násilím deportované Ukrajince na Ukrajinu a sloučit rodiny dětí, které byly násilím adoptované mimo Ukrajinu;

7. vyzývá členské státy, aby navýšily a urychlily poskytování své vojenské pomoci Ukrajině, zejména dodávky zbraní, v reakci na jasně určené potřeby; vyjadřuje podporu nejnovějším rozhodnutím poskytnout Ukrajině moderní bojová vozidla pěchoty, obrněné transportéry, systémy protivzdušné obrany a příslušnou munici a naléhavě žádá členské státy, aby urychlily dodávky vojenské podpory a vybavení na Ukrajinu; vítá rozhodnutí vlád několika členských států EU, USA, Spojeného království a Kanady dodat Ukrajině moderní hlavní bojové tanky; trvá na tom, aby bylo zaškolování ukrajinských posádek v zacházení s těmito tanky zahájeno okamžitě; a požaduje, aby bylo jako další krok zváženo dodání západních stíhacích letounů a raketových systémů dlouhého doletu;

8. vyzývá Radu, Komisi a členské státy, aby podpořily desetibodový mírový plán předložený ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským a aby usilovaly o vytvoření mezinárodní koalice pro jeho provádění, a aby spolupracovaly s Ukrajinou na téma budoucích bezpečnostních záruk, jako jsou záruky navržené v Kyjevské dohodě o bezpečnosti;

9. podporuje zřízení vojenské pomocné mise za účelem výcviku ukrajinských ozbrojených sil na území EU; oceňuje stávající práci poradní mise EU pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině a vítá nedávnou úpravu jejího mandátu tak, aby podpořil ukrajinské orgány při vyšetřování a stíhání všech mezinárodních zločinů spáchaných ruskými ozbrojenými silami a žoldnéři v rámci ruské útočné války proti Ukrajině;

10. vítá, že bylo dne 16. ledna 2023 podepsáno memorandum o porozumění a dohoda o mechanismu úvěrů týkající se bezprecedentního souboru opatření pro Ukrajinu ve výši 18 miliard EUR, jež mají být poskytnuty v roce 2023 prostřednictvím nástroje Makrofinanční pomoc plus, a také rychlé uvolnění prvního příspěvku dne 17. ledna 2023; zdůrazňuje, že je důležité i nadále rychle plnit závazky týkající se finanční a technické pomoci, aby byla zajištěna makroekonomická stabilita Ukrajiny, obnovena kritická infrastruktura a zachovány základní veřejné služby, zejména s ohledem na pokračující ruské útoky proti civilní infrastruktuře, které ohrožují značný počet ukrajinských občanů, kterým hrozí, že nebudou mít přístup k základním službám, jako je voda, topení a elektřina; zdůrazňuje potřebu odpovědného, transparentního a efektivního využívání finanční pomoci EU a další mezinárodní finanční pomoci a upozorňuje na důležitost obnovení ukrajinského systému zadávání veřejných zakázek prostřednictvím úplné obnovy systému ProZorro;

11. vyzývá k tomu, aby byl nadcházející summit EU-Ukrajina použit na upřednostnění potřeby komplexního balíčku opatření EU pro obnovu Ukrajiny, který by se měl zaměřit na okamžitou, střednědobou i dlouhodobou pomoc této zemi, její obnovu a oživení a dále pomoci posílit růst její ekonomiky, jakmile válka skončí; připomíná, že uplatňování balíčku obnovy by měli společně řídit EU, mezinárodní finanční instituce a podobně smýšlející partneři, s významným zapojením skupiny G7; doporučuje, aby se zástupci ukrajinské místní samosprávy podíleli na navrhování opatření na obnovu; doporučuje vytvoření jasného a transparentního mechanismu pro zapojení ukrajinské občanské společnosti do klíčových rozhodovacích procesů a vyzývá k trvalé podpoře občanské společnosti; zdůrazňuje význam environmentálních podmínek

([2]) Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

a podmínek transparentnosti pro úsilí o obnovu; trvá na provedení nejdůležitějších reforem v oblasti životního prostředí a na zavedení účinných záruk na ochranu životního prostředí během rozvoje a obnovy Ukrajiny; vyzývá k podpoře tohoto balíčku obnovy prostřednictvím potřebné rozpočtové kapacity EU;

12. opakuje svou výzvu k určení řádného právního základu, který by umožnil použít zmrazená aktiva ruské centrální banky a aktiva ruských oligarchů k financování obnovy Ukrajiny; podporuje zřízení zvláštní mezinárodní monitorovací mise za účelem zaznamenání environmentálních důsledků ruské agrese vůči Ukrajině s cílem vytvořit základ pro získání konkrétních náhrad od Ruska;

13. vítá rozhodnutí Evropské rady udělit Ukrajině status kandidátské země EU; zdůrazňuje, že přistoupení k EU musí probíhat v souladu s článkem 49 Smlouvy o Evropské Unii, musí být založeno na dodržování příslušných postupů a podmíněno splněním stanovených kritérií, zejména tzv. kodaňských kritérií pro členství v EU, a zůstává procesem založeným na zásluhách, který vyžaduje přijetí a provádění příslušných reforem, zejména v oblasti demokracie, právního státu, lidských práv, tržního hospodářství a provádění acquis EU;

14. znovu potvrzuje svůj závazek k členství Ukrajiny v Evropské unii; je přesvědčen, že představuje geostrategickou investici do sjednocené a silné Evropy; opakuje, že žádost Ukrajiny o členství v EU znamená prokázání vedení, odhodlání a vize v dnešním kontextu brutální ruské agresivní války a vysílá jasný politický signál, že Ukrajina nezvratně zvolila evropskou cestu, kterou podpoří její evropští partneři;

15. vítá evropské ambice ukrajinského lidu, a proto naléhavě vyzývá ukrajinské politické představitele a orgány, aby využili této dynamiky a důrazně pokračovali v reformním programu souvisejícím s EU, a to s přihlédnutím k prioritám, které Komise uvedla ve svém stanovisku k žádosti Ukrajiny o členství v EU;

16. vyzývá ukrajinské orgány, aby jednoznačně prokázaly své politické odhodlání jednat v souladu s evropskými ambicemi svého lidu tím, že výrazně posílí pokrok prostřednictvím zásadních reforem s cílem co nejdříve účinně splnit kritéria pro členství v EU; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba chránit nezávislost všech protikorupčních institucí, posílit svobodu sdělovacích prostředků, posílit účinnost a odpovědnost soudnictví, řešit nedostatky ve fungování donucovacích orgánů a zajistit politickou pluralitu a pluralitu stran jak v ukrajinském parlamentu, tak i mimo něj; vyzývá Ukrajinu, aby se zdržela přijímání právních předpisů, které nejsou slučitelné s acquis EU nebo ohrožují úspěchy v reformním procesu a v boji proti korupci;

17. vyzývá ty, kteří se zúčastní nadcházejícího summitu mezi EU a Ukrajinou, aby usilovali o zahájení přístupových jednání a podpořili plán nastiňující další kroky, které by Ukrajině umožnily přistoupení k jednotnému trhu EU, se zaměřením na poskytování hmatatelných přínosů pro ukrajinskou společnost a občany od začátku tohoto procesu, a to na základě postupného přístupu; vyzývá Komisi, aby předložila odvážný a ambiciózní plán pro tato jednání a pro rychlé postupné začlenění Ukrajiny do politik a programů EU spolu s plánem pro každý krok v tomto procesu; vyzývá k inovativní, doplňující se a flexibilní interakci mezi probíhající prací na provádění platné dohody o přidružení a procesem přístupových jednání;

18. vyzývá ukrajinskou vládu, aby i nadále posilovala místní samosprávu prostřednictvím reformy, která si získala značné národní i mezinárodní uznání, a aby úspěch decentralizační reformy začlenila do celkové struktury procesu obnovy, oživení a rekonstrukce Ukrajiny;

19. vítá významný pokrok, kterého Ukrajina dosáhla při sbližování s jednotným trhem EU, a vyzývá k urychlenému přijetí prioritního akčního plánu pro posílené provádění prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu mezi EU a Ukrajinou na období 2023–2024; vyzývá k prodloužení platnosti nařízení (EU) 2022/870 o dočasné liberalizaci obchodu ([3]) a k urychlenému přezkumu možných dalších opatření k liberalizaci dopravy;

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/870 ze dne 30. května 2022 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro ukrajinské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 103).

20. vítá dohodu o roamingu za domácích podmínek mezi telekomunikačními společnostmi v EU a na Ukrajině, kterou zprostředkovala EU pro ukrajinské uprchlíky, a vítá její prodloužení; vyzývá k začlenění ukrajinského telekomunikačního trhu do telekomunikačního trhu EU;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily strategickou komunikaci a poskytovaly příslušné informace o vzájemných přínosech a příležitostech rozšíření na Ukrajině i v členských státech s cílem dále zvýšit podporu a zlepšit porozumění procesu přistoupení; vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily viditelnost financování EU a jeho hmatatelných výsledků na Ukrajině; trvá na tom, aby při provádění těchto cílů hrála aktivní úlohu ukrajinská občanská společnost a EU;

22. vítá aktivní účast Ukrajiny na iniciativě Východního partnerství EU a vyzývá k dalšímu posílení této politické iniciativy jakožto důležité platformy pro regionální spolupráci a výměnu zkušeností s reformami mezi partnerskými zeměmi usilujícími buď o užší spolupráci s EU, nebo o členství v EU;

23. vyzývá orgány EU, aby rozšířily možnosti ukrajinských úředníků studovat a sledovat práci orgánů EU; podporuje dvoustranná parlamentní setkání mezi parlamenty členských států a parlamenty Ukrajiny; vyzývá EU a její členské státy, aby mladým lidem, státním úředníkům a diplomatům Ukrajiny i nadále poskytovaly vzdělávací příležitosti; vyzývá k zahájení postupů pro zřízení Akademie pro veřejnou správu Východního partnerství;

24. vyzývá členské státy, aby co nejdříve přijaly 10. balíček sankcí vůči Rusku a aby aktivně předkládaly návrhy na další rozvoj sankcí začleněním nových odvětví a jednotlivců; naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby v souvislosti s ruskou válkou proti Ukrajině nadále vystupovaly jednotně; vyzývá všechny partnery, zejména kandidátské země a potenciální kandidátské země EU, aby se přidali k balíčkům sankcí;

25. vyzývá k rozšíření seznamu jednotlivců a subjektů, na něž se sankce vztahují, tak, aby zahrnoval ruské společnosti, které jsou stále přítomny na trzích EU, jako je Lukoil a Rosatom, a osoby zapojené do nucené deportace, nezákonného věznění ruských občanských aktivistů a členů politické opozice, nezákonných „referend“ v Luhanské, Doněcké, Záporožské a Chersonské oblasti a nezákonných „voleb“ na Krymu a v Sevastopolu, jakož i všechny členy stran Státní dumy, kteří zastávají funkce ve volených parlamentech na všech úrovních, a to i na regionální a obecní úrovni, a členů ruských propagandistických sdělovacích prostředků, kteří šíří protiukrajinské a prováleč né nálady; vyzývá Radu, aby rozšířila seznam osob, na něž se vztahují sankce, o osoby ze seznamu navrženého protikorupční nadací Alexeje Navalného; zároveň naléhavě vyzývá Ukrajinu, aby přijala ukrajinský Magnitského zákon; vyzývá k zákazu přímého či nepřímého dovozu, nákupu nebo převodu vlastnictví diamantů pocházejících z Ruské federace, ať již v surové nebo zpracované formě;

26. znovuopakuje svou výzvu, aby bylo vyhlášeno okamžité a úplné embargo na dovoz fosilních paliv a uranu z Ruska a bylo zcela upuštěno od využívání plynovodů Nord Stream 1 a 2 v zájmu ukončení financování Putinovy válečné mašinérie z peněz EU; vyzývá k posílení omezujících opatření vůči Bělorusku; naléhavě vyzývá Radu, aby ve spolupráci s mezinárodními partnery snížila cenový strop pro ropu, která pochází z Ruska nebo je z Ruska vyvážena;

27. vyzývá Komisi a orgány dohledu EU, aby pozorně sledovaly účinné a komplexní provádění všech sankcí EU ze strany členských států a aby řešily veškeré praktiky obcházení, včetně odstranění stávajících mezer; odsuzuje třetí země, které pomohly Rusku a Bělorusku obcházet uložené sankce, a žádá Komisi a členské státy, aby zvážily opatření proti těmto třetím zemím;

28. Odsuzuje nedávné rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru umožnit ruským a běloruským sportovcům soutěžit v kvalifikaci na olympijské hry v Paříži v roce 2024 pod neutrální vlajkou, které je v rozporu s mnohostrannou izolací těchto zemí a které oba režimy využijí pro propagandistické účely;

29. znovu vyzývá EU a její členské státy, aby posílily mezinárodní izolaci Ruské federace, a to i s ohledem na její členství v mezinárodních organizacích a orgánech, aby se zdržely pořádání jakýchkoli formálních akcí na území Ruské federace, omezily míru diplomatických vztahů s Moskvou;

30. odsuzuje nezákonnou okupaci ukrajinské jaderné elektrárny v Záporožské oblasti Ruskem a podporuje návrh na vytvoření ochranné zóny pro jadernou bezpečnost a zabezpečení kolem této elektrárny, jak navrhuje Mezinárodní agentura pro atomovou energii, s cílem zmírnit riziko jaderné nebo radiologické havárie;

Čtvrtek 2. února 2023

31. vyzývá EU a její členské státy, aby pracovaly strategicky a aktivně bojovaly proti hybridním hrozbám a předcházely ruskému vměšování do politických, volebních a jiných demokratických procesů na Ukrajině i mimo ni, zejména k nepřátelským činům, jejichž cílem je manipulovat s veřejným míněním a oslabovat evropskou integraci; vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily odolnost vůči dezinformacím a rušivým kampaním, jejichž cílem je narušit demokratické procesy a vytvářet rozpory na Ukrajině;

32. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Evropské službě pro vnější činnost, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, prezidentovi, vládě a Nejvyšší radě Ukrajiny.